

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/1235/2015
Identifikačné číslo spisu:	8306200836
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8306200836.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu CCMI s.r.o., so sídlom v Košiciach, Tajovského 3, zastúpeného JUDr. Vladislavom Sisákom, advokátom so sídlom v Košiciach, Skladná 14, proti žalovaným 1/ Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13 a 2/ BANDER, spol. s r.o., so sídlom v Snine, Perečinska 2736, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17 C 15/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 2. júla 2014 sp. zn. 4 Co 130/2013, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove z 2. júla 2014, sp. zn. 4 Co 130/2013 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Humenné zo 4. februára 2013 č.k. 17 C 15/2006-769 vo vzťahu k žalovanej 1/ a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné rozsudkom zo 4. februára 2013 č.k. 17 C 15/2006-769 žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení súd prvého stupňa uviedol, že zamietol žalobu, ktorou sa pôvodná žalobkyňa Ing. A. - ÁTRIUM domáhala náhrady škody vo výške 3 600 000 Sk z istiny s príslušenstvom z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní, ktoré konali nad rámec predbežného opatrenia vydaného Okresným súdom Humenné, č.k. 16 C 1662/2000-36 z 19. januára 2001, a to zapečatením strojov, čím jej znemožnili pokračovať vo výrobe, v dôsledku čoho jej vznikla škoda na znehodnotení strojov a ušlom zisku. V priebehu konania pôvodná žalobkyňa z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie pôvodne žalovaného Ministerstva vnútra Slovenskej republiky opravila označenie žalovaného ako žalovanej 1/. Zároveň rozšírila žalobu aj na žalovaného 2/ s tým, že sa domáhala náhrady škody vo výške 8 071 730 Sk istiny s príslušenstvom. Súd prvého stupňa poukázal na obsah výsledkov vykonaného dokazovania, stanovisko účastníkov konania, ďalej záver znaleckého posudku znaleckého dokazovania znalcom z odboru ekonomika a podnikanie, odvetvie účtovníctvo, znalecký posudok č. X/XX, ďalej kontrolný znalecký posudok č. X/XXXX a uviedol, že pôvodná žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa uzavrel, že žalobkyni sa nepodarilo uniesť dôkazné bremeno na preukázanie zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup a teda nepreukázala príčinnú súvislosť

medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom. Zo záverov znaleckých posudkov Ing. E. a Ing. T. mal súd za nesporne preukázané, že pôvodná žalobkyňa previedla výrobu do inej spoločnosti ešte pred zapečatením strojov, aj pred vznikom samotného sporu. Súd prvého stupňa z výsledkov vykonaného dokazovania zistil, že pôvodná žalobkyňa nadobudla predmetný majetok v roku 1999. Výrobné stroje, ktoré boli zapečatené využívala na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej s Ing. V.. Pôvodná žalobkyňa so všetkými zamestnancami ukončila pracovný pomer k 31. októbru 2000, ktorí boli následne zamestnaní v spoločnosti ÁTRIUM s. r. o., ktorá bola premenovaná na ASTEC s. r. o. Konštatoval, že z listinných dôkazov bolo nesporne preukázané, že v účtovníctve pôvodnej žalobkyne v čase zapečatenia strojov neboli evidované žiadne prijaté zálohy tak, ako tvrdila žalobkyňa. Uviedol, že z tohto dôvodu konanie vedené na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 16 C 1662/2000 a trestné konanie neovplyvnili výrobu a hospodárenie pôvodnej žalobkyne a nezapríčinili stratu zisku žalobkyne. Na základe vyššie uvedeného súd prvého stupňa uzavrel, že v konaní nebola preukázaná škoda, ktorá mala vzniknúť pôvodnej žalobkyňi, a teda vyslovil, že nemôže existovať ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. K námietke zmeny zodpovednosti skutkovej podstaty, ako aj námietke premĺčania z dôvodu nového vyjadrenia žalobcu, ktorý zmenil uplatnený nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní, ktorý mal spočívať v nezákonnom zapečatení výrobných strojov, kedy až do tohto vyjadrenia nebolo namietané nezákonné rozhodnutie - predbežné opatrenie vo veci vedenej pod sp. zn. 16 C 1662/2000 a trestné konanie pre marenie výkonu úradného rozhodnutia začaté na základe uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom v konaní pod č. S., ktoré nebolo vedené voči pôvodnej žalobkyňi a v ktorom pôvodná žalobkyňa nebola trestne stíhaná, súd prvého stupňa uviedol, že ak si nový žalobca uplatňuje náhradu škody na inom skutkovom základe ako bolo pôvodne v žalobe, novým žalobcom tvrdené skutkové okolnosti v dôsledku zmeny titulu uplatňovanej náhrady škody neboli v konaní preukázané. Súd poznamenal, že námietka premĺčania uplatnená žalovanou 1/ je z tohto dôvodu dôvodná, pretože namietané rozhodnutia boli vydané v mesiaci október a november 2001 a tento skutkový základ nároku na náhradu škody uplatnil nový žalobca až 27. marca 2012. Súd prvého stupňa s poukazom na § 120 ods. 1 O.s.p. vyslovil, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. Nebol naplnený ani jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu, a preto nárok žalobcu na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. nemôže byť daný.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 2. júla 2014 sp. zn. 4 Co 130/2013 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k žalovanej 1/ a zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k žalovanému 2/ a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania a zisteným skutkovým stavom zistil, že súd prvého stupňa vo vzťahu k žalovanej 1/ rozhodoval správne. Súd prvého stupňa vo vzťahu k žalovanej 1/ z titulu uplatneného nároku správne skúmal preukázanie zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Konštatoval, že súd prvého stupňa nariadil znalecké dokazovanie za účelom zisťovania výšky škody, ktorá nakoniec zo záverov znaleckých posudkov Ing. E. a Ing. T. nevyplývala z dôvodu, že z predložených listinných dôkazov - najmä účtovných dokladov pôvodnej žalobkyne, znalci konštatovali, že k ukončeniu výroby došlo pred zaistením hnutelných vecí, t. j. výrobných strojov v rámci trestného stíhania pre trestný čin sprenevery, ktoré bolo vedené voči Ing. V., ako aj mareniu výkonu úradného rozhodnutia. Odvolací súd nepovažoval za opodstatnené namietané nesprávne hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa, vrátane nesprávneho postupu pri zisťovaní výšky škody, z dôvodu, že hodnotenie dôkazov je vecou súdu, nie účastníkov konania. Poznamenal, že súd prvého stupňa vyhodnotil dôkazy jednotlivo, v ich vzájomnej súvislosti v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 132 O.s.p. Uviedol, že súd prvého stupňa sa zaoberal uplatneným nárokom na náhradu škody len vo vzťahu k žalovanej 1/, vo vzťahu ku ktorému aj rozhodnutie odôvodnil, a preto z dôvodu nepreukázania splnenia zákonných podmienok pre zodpovednosť štátu za vznik škody, súd prvého stupňa správne žalobu zamietol. V tejto časti preto odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok vo vzťahu k žalovanej 1/ potvrdil ako vecne správny v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. Za dôvodné však považoval odvolací súd námietky týkajúce sa zamietnutia žaloby vo vzťahu k žalovanému 2/. Poznamenal, že vo vzťahu k žalovanému 2/ nie je možné a nebolo možné žalobu zamietnuť pre dôvody týkajúce sa

nepreukázania splnených zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Uviedol, že v tejto časti je napadnutý rozsudok vo vzťahu k žalovanému 2/ nepreskúmateľný v celom rozsahu. Uzavrel, že v danom prípade nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, t. j. nedostatočné dôvody uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ako aj neúplne zistený skutkový stav vo vzťahu k žalovanému 2/ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako aj porušenie práva účastníka na súdnu ochranu, lebo náležité zdôvodnenie rozhodnutia súdu je súčasťou práva účastníka na ochranu, vrátane práva na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd preto uznal odvolanie žalobcu vo vzťahu k žalovanému 2/ za dôvodné a napadnutý rozsudok vo vzťahu k žalovanému 2/ zrušil postupom podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a f/ O.s.p.a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, v jeho potvrdzujúcej časti, podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., že sa mu postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uviedol, že prvostupňový aj odvolací súd v odôvodneniach svojich rozhodnutí vychádzali iba zo znaleckého posudku, pričom znalci nie sú oprávnení posudzovať právne otázky. Poznamenal, že už v odvolaní namietal, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva, ako sa súd vysporiadal s otázkou existencie predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym právnym úradným postupom a odvolací súd na tieto námietky reagoval tak, že síce vec vo vzťahu k žalovanému 2/ zrušil a vrátil, vo vzťahu k žalovanej 1/ však len zhrnul odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia bez toho, aby preskúmal jednotlivé predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Z tohto dôvodu navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutia nižších súdov vo vzťahu k žalovanej 1/ a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná 1/ sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože odvolací súd v tejto veci ešte právny názor nevyslovil. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad

absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závažný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv.

Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrili žalovaná 1/ podaním z 20. mája 2013 (čl. 805 spisu) a žalovaný 2/ podaním z 29. mája 2013 (čl. 815 spisu). Žalobca (dovolateľ) ale nemal možnosť dozvedieť sa o týchto vyjadreniach a prípadne sa k nim aj vyjadriť, lebo súd mu tieto vyjadrenia žalovaných 1/ a 2/ nedoručil. Opomenutím doručenia týchto vyjadrení žalobcovi došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu mu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.